

Jag har läst ännu
en märklig och fascinerande bok
av **Per Ragnar**

”Jag älskar dig obegripliga liv”

(2013)

Pia Hellertz – december 2013

I boken låter Per Ragnar den 97-åriga Signe skriva dagbok över ett händelserikt liv. Hur kan en 72-årig *man* leva sig in i och berätta en *kvinnas* minnen, erfarenheter, erotiska äventyr, förälskelser och hemliga drömmar så fantastiskt trovärdigt? Men det är klart – Per Ragnar har varit skådespelare och författare¹ i hela sitt liv, och blivit van att leva sig in i olika roller, exempelvis Martin Luther och Hitler.² Men en 97-årig *kvinnas*? Jag är 25 år yngre än Signe, men jag känner igen mig i hennes tankar, drömmar och erfarenheter. Och visst känns det extra smärtsamt när Signe berättar att hennes enda kvarlevande vän, Vera, blivit dement och att den enda kommunikation dem emellan numera kan ske när Vera får titta i den gamla postorder-katalogen från Åhléns, där prylarna väcker minnen till liv och Vera blir mer levande.

Signe bor med utsikt mot kyrkogården. Där ser hon bröllop och begravningar, hon ser ungdomar som tar examen och konfirmeras, och hon ser människor som besöker sina kärastes gravar. En systerdotter vill att hon ska flytta närmare henne, men Signe menar att hon har det bra som hon har det. ”*Jag har min kyrkogård här utanför. Det bästa vore om du kunde ordna med någon ränna som man kunde fästa från mitt fönster ner till kyrkogården, så när det var dags grävde man graven och så puttade man ut min kropp och så åkte den på rännan ner i jorden. Så slapp ni kista och hela konkarongen!*”

Per Ragnar väver in historiska händelser i Signes berättelse. Hon berättar om dem som flydde till Amerika på grund av nödår eller religiös övertygelse. Hon berättar om att svenskt tjänstefolk såldes till tyskt och danskt herrskapsfolk. ”*Stora pigor och drängar betingade ett högre pris än halvdrängar och halvpigor. Det var de fattigaste fattiga som var till salu*”, berättar Signe (s.29). Signes mostrar såldes till Danmark som slavar.

Signe bodde i Tyskland när Hitler kom till makten och hon funderar i efterhand över hur ”*han på kort tid fick alla att dansa efter sin pipa, hur han förförde och förstörde ett land och en kultur på bara tolv år*” (s. 59). Jag blev också nyfiken på frågan och har köpt Pers bok ”*Hitler – Hans folk*”, där Per försöker besvara frågan efter att ha läst ett hundratal böcker om Hitler och gjort en enmansföreställning om Hitlers bordssamtal.³

Per Ragnar som Hitler
i ”*Hitlers bordssamtal*”

¹ Han har skrivit ett 25-tal böcker, vilket överraskade mig.

² Har även beställt ”*Hitler, Hans folk*” (2006) och ”*Luther död eller levande*” (2000)

³ Se liten videosnutt på Youtube när Per Ragnar spelar Hitler, ”*Vilken lycka att människorna inte tänker*” sa Hitler, <http://www.youtube.com/watch?v=H3nB9dmJaIA>.

Propagandan för hur allt skulle bli bättre med Hitler vid makten var mycket förförisk. Signe berättar om många exempel på detta, om tältläger för ungdomar, om utbildning för flickor, om den tyska mödratjänsten som fanns som resurs exempelvis när en mamma med flera barn väntar ännu ett och arbetet blir för tungt för henne. Då kom Grannhjälpen och tog hand om tvätt, städning och inköp. Så lät propagandan. Men Signe berättar att verkligheten såg annorlunda ut. Det var fattigdom och svält. *"Så verkade arbetarklassen ha de och då var det väl inte konstigt att de först röstade på kommunisterna och sen på nationalsocialisterna"*, reflekterar Signe. 3,5 miljoner tyskar levde på olika understöd och de var mycket små och regeringen hade allt svårare att få tag i pengar till dem, berättar Per med Signes röst. Och det blev början till epoken Hitler.

Hitler ville att äktenskapen och barnafödandet skulle stimuleras. Bland annat innebar det att "patentmedicinindustrin" började tjäna stora pengar på piller, bland annat något som hette "pervitin" som avsåg att förstärka den "naturliga vitaliteten". Men äktenskap mellan *"judar och stadsmedlemmar av tyskt eller närbesläktat blod är förbjudet"*, berättar Signe. Signes berättelser ger ett skrämmande insidesperspektiv. Signe berättar om exempel på kontaktannonser i pressen:

"Min Führer vill att jag ska gifta mig. Därför önskar jag en evangelisk flicka av ren arisk ras, blond, smärt men väl utvecklad, förmögen."

Jag inser att jag inte hade varit ett attraktivt objekt för de ariska männen, liten, mörk och mullig som jag var, även när jag var ung. Fast jag kanske skulle ha gjort som många, färgat eller blekt håret, vilket Signe berättar att många gjorde. Mödrar från 16 års ålder blev allt vanligare. Flickor utan barn betraktades som icke fullvärdiga medlemmar i nationen. När Signe berättar så blir historierna levande och trovärdiga, på ett sätt som kanske inte skulle få samma effekt om Per Ragnar berättade dem.

Något som var nytt för mig var också att nazisterna kämpade mot kristendomen. *"Korset måste falla för att Tyskland skall leva. Jesus Kristus är Tysklans fiende nummer 1."* *"Kristus var bara ett judiskt svin"*, fick barnen sjunga. Smokingar och frackar blev bruna istället för svarta. Signe berättar också att Rickard Wagner var Hitlers ende lärare. *"Den som vill förstå det nationalsocialistiska Tyskland måste känna Wagner"*, lär Hitler ha sagt.

Gerotranscendens och livsstil

Signe lär sig och mig ett nytt begrepp, *gerotranscendens*. *"Det innebär en ökande känsla av samhörighet med världsalltet"* (s. 82). Det handlar dessutom om *"minskande intresse för ytliga sociala relationer"*. Man lär också börja tappa lusten för mat. Jag kan konstatera att jag också börjar närma mig gerotranscendens. Måste komma ihåg ordet.

Signe berättar om många möten och skilsmässor under sitt långa liv. Om förälskelser och passioner. Hennes Bengt dör. Hon reser till Indien för att läka sig. Hon väcks varje morgon av en liten man som sjunger för henne, *"en buddhistisk vandringsman på den åttafaldiga vägen"*. Han ska städa hennes rum och sjunger i väntan på att hon ska vakna. Dessutom förmedlar han visdomsord i deras samtal.

När Signe kommit tillbaka till Sverige öppnar hon och hennes väninna Vera en salong där de masserar och sminkar och varmvaxbehandlar och smörjer sina kunder samtidigt som de samtalar och ger kost och levnadsråd. Verksamheten blir framgångsrik. Signe berättar att hon och Vera blev makrobiotiker, för att få *"uppnå en vördnadsbjudande ålder"* och berättar om, för mig välkända, tankar bakom kosthållningen. Jag har också varit makrobiotiker, men gav upp eftersom jag inte tycker om att laga mat, vilket är nödvändigt om man ska följa den makrobiotiska grundsytan. Det blir fel energier i maten om man fryser ner eller ställer den i kylskåp. Till och med om man har negativa känslor när man lagar maten. Nåja, jag har personligen ingen längtan efter att uppnå någon vördnadsbjudande ålder. Jag kommer ju att

födats igen någon gång i framtiden.

Vera hittar också pollen och Ginseng till sina kunder. Det har en föryngrande och energigivande inverkan. Jag har också använt pollen och Ginseng. Signe-Per Ragnar berättar initierat om de olika dieterna och kosttillskotten. Jag vet att Per är vegetarian så han har sannolikt experimenterat själv med en hel del.⁴

Signe träffar intressanta människor när hon masserar, bland annat den store regissören och hon blir hans älskarinna, samtidigt som hon hade ett passionerat förhållande med Tommy. Hon träffar Peter, den amerikanske journalisten, i Tyskland, som blev varnad av en Gestapoman och försvann, och Lennart, den ensamme professorn och Armand, konstnären, som älskade Pompeji. Och Signe drömmer och fantiserar om de barn hon kunde ha haft med dessa ”härliga Män”.

Istället skaffar Signe katt på äldre dar. En orangetigrerad Astrid, som hon diskuterar livets mysterier med och som hon läser upp sina ”lyriska impressioner” för. ”Kliade jag henne samtidigt på rätt sätt bakom ena örat kunde jag belönas med slick av hennes lilla sträva tunga.” Jag vet inte om min Sunny kan kallas tigrerad, men han är helt klart orange och han får absolut ta del av mina innersta tankar.

Så kommer Gustav in i Signes liv. Städaren som är ekonomie doktor från Sri Lanka. Som bara lyckas få arbete som städare i Sverige. Egentligen hette han det outtalbara Dissanyahe Mudiyanelaye Dassanyahe... När Signe vill veta varför i all sin dar han kallar sig Gustav, så lovar Gustav att berätta det senare, eftersom han nu måste städa, för det är den uppgift han fått av stadsdelsförvaltningen som samarbetar med Arbetsförmedlingen och Integrationsförvaltningen. Signe frågar hur lång tid hans uppdrag gäller. Hon får veta att det är ”*enochenhalvtimme*”. Signe vet att det är hon som betalar för städningen så hon säger ”*Då har vi en timme kvar. Dammtussar eller hemlige Gustav, jag väljer som arbetsgivare Gustav, om min herre kan tänka sig vara så god och berätta!*” Och Signe har fått en ny vän.

Berättelsen om Signe pendlar från dåtid till nutid, från ungdomsår till 97-åringens vardag, när fingrarna darrar och när ”*minnet far och flyger och bär sig åt precis som det vill*”. Med hjälp av sin fenomenala språkhantering låter Per Ragnar läsaren få göra tidsresor. Från den unga Signes flytande språk till den åldrande Signes lite mer förvirrade tankar. Fascinerande!

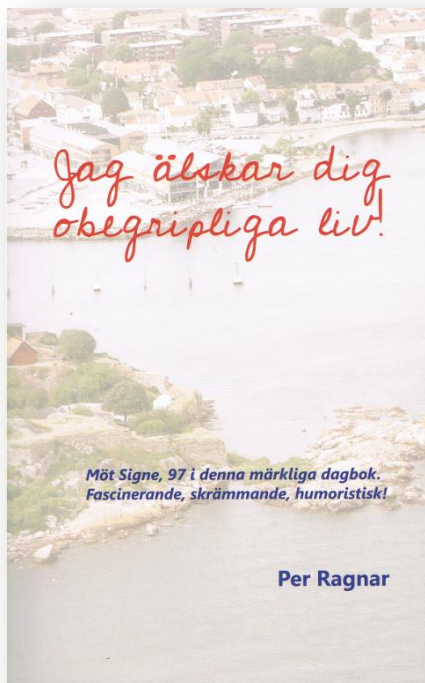
I slutkapitlet bestämmer sig Signe för hur hennes begravning ska se ut. Och nu känner jag igen Martinus råd vid begravning⁵. Signe vill inte kremeras, inte heller obduceras. Hon vill begravas i en innerkista av zink eller lufttätt plastöverdrag som placeras i en specialkista av ek. Hon vill inte att det ska finnas avskurna blommor vid begravningsakten eller levande ljus. Däremot kan hon tänka sig krukväxter och elektroniskt ljusarrangemang. Detta är ett begravningssätt som Martinus beskriver i sin bok ”*Bisättning*”. Det handlar om omsorgen om våra kroppars mikroindivider, om celler och om andra mikroväsen, som inte dör i samband

⁴ Vilket han också skrivit en bok om, ”*Därför är jag vegetarian*” (1976)

⁵ Per Ragnar är Martinusvän sen många år, vilket han bland annat tar upp i sin bok ”*Så tänker mitt hjärta*” (2006).

med våra kroppars död, utan som kan ta upp till 30 år på sig att dö.⁶

Jag ska inte berätta vem hon testamenterar sina miljoner till. Läs boken! Den kom ut i år, 2013. Så till skillnad mot många av Per Ragnars böcker så finns den fortfarande att köpa. Äldre böcker har jag hittat på Bokbörsen.

Jag har fått en ny favoritförfattare. Det är så enormt sällan jag tar mig tid att läsa skönlitteratur. Det finns alltför mycket spännande facklitteratur. Men när jag läser Per Ragnars böcker börjar jag förstå varför det heter *skön* litteratur. Så jag vill läsa mer av honom. Jag upplever dem på sätt och vis som en blandning av skön- och facklitteratur eftersom jag får ny kunskap. Jag blir tvungen att Googla och söka fakta omkring berättelser Signe/Per förmedlar. Per är verkligen beläst.

Och jag kan inte låta bli att undra – känner Per Ragnar Signe? Är det en sann berättelse? Har han fått läsa Signes dagbok? Jag tycker om den tanken.

För info om hur du kan köpa boken kontakta:

Ictus Musikproduktion

Östgötagatan 62

116 64 Stockholm

E-mail: info@ictusmp.com

Bilden hämtad från Sveriges Radions hemsida⁷

⁶ För den intresserade rekommenderar jag Martinus bok ”*Bisättning*”, som är en omskakande och tankeväckande bok.

⁷ <http://sverigesradio.se/sida/avsnitt/74001?programid=3061>